

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO NR. VIII-1864 6.914 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-522, LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO NR. IX-743 582 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-524 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-275 18 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-523 PROJEKTO (TAP NR. 21-1079(2)) (TAIS NR. 21-27891(3))

2022-01-05 Nr. NV-33

Vilnius

Projekto rengėjas: Finansų ministerija.

Projekto tikslas: nepritarti Seimo narių Vigilijaus Juknos, Vytauto Gapšio, Ievos Kačinskaitės-Urbonienės, Vaidos Giraitytės, Artūro Skardžiaus, Andriaus Mazuronio, Valentino Bukausko, Viktoro Fiodorovo, Aido Gedvilo, Mindaugo Puidoko parengtiems įstatymų pakeitimo projektams, kuriais siekiama sudaryti daugiau galimybių fiziniams ir juridiniams asmenims atsidaryti mokėjimo sąskaitas banke ir turėti galimybę vykdyti finansines operacijas (siūlant nustatyti, kad bankai, atsisakydami atidaryti banko sąskaitą fiziniam ar juridiniams asmeniui, taip pat nutraukiant esamus dalykinius santykius, turi gauti teismo leidimą).

Dabartinė situacija: Civilinio kodekso įstatymo pakeitimo projektu Nr. XIVP-522 (toliau – CK projektu) siūloma nustatyti, kad bankai, atsisakydami atidaryti banko sąskaitą, turi gauti teismo leidimą supaprastinto proceso tvarka. Civilinio proceso kodekso įstatymo pakeitimo projektu Nr. XIVP-524 (toliau – CPK projektu) siūloma nustatyti, kad finansų įstaigos prašymą teismas privalės išnagrinėti supaprastinto proceso tvarka per 5 darbo dienas nuo prašymo priėmimo dienos. CPK projektu taip pat siūloma nustatyti galimybę fiziniams ir juridiniams asmenims, kuriems bankas atsisakys atidaryti sąskaitą, teismo nutartį dėl teismo leidimo atsisakyti atidaryti banko sąskaitą skusti apeliacine tvarka, paliekant pareiškėjui teisę, pasikeitus aplinkybėms, pakartotinai kreiptis į teismą dėl leidimo atsisakyti atidaryti banko sąskaitą išdavimo arba nutraukti dalykinius santykius. Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pakeitimo projektu Nr. XIVP-523 (toliau – PPTFPĮ projektu) siūloma nustatyti, kad, kai finansų įstaiga, vadovaudamasi savo vidaus politikos ir vidaus kontrolės procedūromis, norės nutraukti dalykinius santykius su klientu, privalės gauti teismo leidimą. Finansų įstaiga privalės teismui pateikti pagrįstą prašymą dėl leidimo nutraukti dalykinius santykius su klientu, kuriame turės nurodyti visas rizikas, kurios verčia finansų įstaigą nepasitikėti klientu.

Projekto esmė: siūloma nepritarti Seimo narių siūlomoms įstatymų pakeitimo projektams:

- Nepritarti CK projektui, kuriuo siūloma nustatyti, kad bankai, atsisakydami atidaryti banko sąskaitą, turi gauti teismo leidimą supaprastinto proceso tvarka, nes pagal CK nuostatas draudžiama versti kitą asmenį sudaryti sutartį, taip pat galimybė atsisakyti sudaryti viešąsias sutartis siejama su įstatymų nustatyta tvarka patvirtintomis išimtimis, o ne su teismo išduodamais leidimais. Šiuo metu galiojantis ikiteisminis vartotojų ir finansų įstaigų ginčų sprendimo reguliavimas bei vykdoma finansų rinkos dalyvių priežiūra iš esmės užtikrina efektyvią vartotojų teisių apsaugą. Aštuonioliktosios Vyriausybės programoje nustatytas Vyriausybės siekis tęsti teisinio reguliavimo peržiūrą, atsisakant teismams nebūdingų funkcijų, plečiant ikiteisminį ginčų sprendimą ir skatinant mediaciją;
- Nepritarti CPK projektui, kuriuo siūloma nustatyti galimybę fiziniams ir juridiniams asmenims, kuriems bankas atsisakys atidaryti sąskaitą, teismo nutartį dėl teismo leidimo atsisakyti atidaryti banko sąskaitą skusti apeliacine tvarka, nes CPK projektu detalizuojamos teisminės procedūros, susijusios su CK projektu, todėl CPK projektui siūloma nepritartina dėl aukščiau nurodytų priežasčių;
- Nepritarti PPTFPĮ projektui, kuriuo siūloma nustatyti, kad, kai finansų įstaiga, vadovaudamasi savo vidaus politikos ir vidaus kontrolės procedūromis, norės nutraukti dalykinius santykius su klientu,

privalės gauti teismo leidimą, nes finansų įstaigų ir kitų įpareigotųjų subjektų teisė atsisakyti vykdyti pinigines operacijas ar sandorį, nutraukti sandorius ar dalykinius santykius su klientu, jeigu klientas vengia arba atsisako finansų įstaigai ar kitam įpareigotajam subjektui jo prašymu ir terminais pateikti papildomą informaciją, yra įtvirtinta PPTFPĮ.

Detaliai nepritarimo priežastys nurodytos nutarimo projekte.

Derinimas: Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektui pastabų ir siūlymų neturi.

Atitikimas Vyriausybės programai: projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada: siūloma projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Tautvydas Brazdžiūnas

Tautvydas Brazdžiūnas, tel. +37070663807, el. p. tautvydas.brazdziunas@lrv.lt